

FINAVIA
2019

Tilinpäätös

Finavia lyhyesti

Finavia on lentoasemayhtiö, joka johtaa ja kehittää 21 lentoasemaa eri puolilla Suomea. Palvelemme suomalaisia ja kansainvälisiä matkustajia, ja asiakkaitamme ovat lentoyhtiöt.

Tärkein tehtävämme on varmistaa, että matkustaminen Suomesta maailmalle ja maailmalta Suomeen on sujuvaa.

Kehittämällä lentoasemia ja sujuvia yhteyksiä luomme työpaikkoja ja tuemme Suomen kansainvälistä kilpailukykyä.

Kannamme vastuun toimintamme vaikutuksista ihmisiin, ympäristöön ja yhteiskuntaan. Vastuullisuutemme ytimessä ovat turvallisuus, kestävä kehitys sekä saavutettavuus. Vastuullisuus muodostuu Finaviassa yksityiskohdista, joista jokainen on tärkeä.

Sisältö

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 4

TILINPÄÄTÖS 8

Konsernin tuloslaskelma..... 8

Konsernin tase..... 9

Konsernin ja emoyhtiön rahoituslaskelmat11

Finavia Oyj:n tuloslaskelma12

Finavia Oyj:n tase13

Konsernin ja emoyhtiön tilinpäätösten liitetiedot15

Hallituksen allekirjoitukset27

Tunnuslukujen laskentakaavat28

TILINTARKASTUSKERTOMUS 29

Finavian vuosikertomus 2019

Finavian vuoden 2019 vuosikertomus koostuu vuosikatsauksesta, vastuullisuusraportista, hallinnointi- ja palkitsemiselvityksestä sekä tilinpäätöksestä, jotka julkaistaan erillisinä PDF-dokumenteina verkkosivuillamme.

www.finavia.fi

VUOSIKATSAUS

**VASTUULLISUUS-
RAPORTTI**

**HALLINNOINTI- JA
PALKITSEMISELVITYS**

TILINPÄÄTÖS

Hallituksen toimintakertomus

Toimintaympäristö

Lentoliikenteen kehitys ja sääntely vaikuttavat eniten lentoasemien toimintaympäristöön.

Globaalin lentomat kustamisen nopea kasvu taittui vuonna 2019 maailmantalouden heikentyneiden näkymien ja muun muassa kauppakiistojen vuoksi. EU-alueella liikenne kasvoi 3,3 prosenttia ja koko Euroopassa 3,2 prosenttia vuoteen 2018 verrattuna. Finavian lentoasemilla matkustajamäärä kasvoi 4,2 prosenttia. Rahtiliikenteen määrä laski Euroopassa 1,9 prosenttia. Finavian lentoasemilla lentoyhtiöiden kuljettaman rahdin määrä kasvoi 13,1 prosenttia (234 461 tonnia).

Pidemmällä tähtäimellä lentomat kustuksen kasvun ennakoidaan jatkuvan edelleen, ja markkinanäkymät ovat lupaavat erityisesti Aasiassa.

Ilmastomuutos oli julkisessa keskustelussa tärkeä aihe myös vuonna 2019. Finavian kaikki lentoasemat saavuttivat hiilineutraaliuden vuoden etuajassa pitkäjänteisen työn ja yhtiön ilmasto-ohjelman ansiosta.

Lentoasemiin ja lentoliikenteeseen kohdistuva sääntely vaikutti Finavian toimintaympäristöön ja kilpailun kehittymiseen myös vuonna 2019. Sääntely koski esimerkiksi ilmailun turvallisuutta, ympäristöasioita ja palveluiden hinnoittelua. Se edellytti investointeja muun muassa uuteen teknologiaan sekä prosessien ja toimintatapojen kehittämiseen.

Matkustajamäärien ja yhteyksien kehittyminen Finavian lentoasemilla

Vuosi 2019 oli Finavian lentoasemilla vilkas, vaikka matkustajamäärien kasvu oli aiempia vuosia maltillisempaa. Reitti- ja tilauslennoilla lensi yhteensä 26,0 miljoonaa matkustajaa, mikä oli 4,2 prosenttia enemmän kuin edeltävänä vuonna.

Helsinki-Vantaalla matkustajien määrä kasvoi 21,9 miljoonaan, joka oli 4,9 prosenttia enemmän kuin vuonna 2018. Helsinki-Vantaan markkina-asema vahvistui suhteessa muihin pohjoismaisiin hub-lentokenttiin. Vaihtomat kustajien määrä kansainvälisillä len-

noilla kasvoi 16,7 prosenttia. Helsinki-Vantaa ohitti Kööpenhaminan lentoaseman vaihtomat kustajien määrässä ensimmäistä kertaa.

Helsinki-Vantaalta oli vuoden lopussa 186 (162) suoraa lentokohdetta. Vuoden aikana kolme kiinalaista lentoyhtiötä aloitti liikennöinnin Helsinki-Vantaalle. Avaukset osoittivat, että Suomi nähdään Kiinassa houkuttelevana matkakohteena ja Helsinki-Vantaa sujuvana vaihtolentoasemana.

Alueellisten verkostolentoasemien matkustajamäärä kasvoi 0,6 prosenttia yhteensä 4,2 miljoonaan. Suurimmista kentistä matkustajien määrä nousi eniten Turussa (+22,6 %) ja Rovaniemellä (+2,6 %). Lapin lentoasemilla matkusti vuonna 2019 yhteensä 1,5 miljoonaa matkustajaa, mikä oli 1,5 prosenttia enemmän kuin vuonna 2018.

Finavian lentoasemilla oli vuonna 2019 yhteensä 125 869 liikenne-ilmailun (reitti-, tilaus- ja taksiliikenteen matkustaja- ja rahtilennot) lentoa, mikä oli 0,2 prosenttia enemmän kuin vuonna 2018. Lähtevien ja saapuvien lentojen määrä ei kasvanut samassa suhteessa matkustajamäärän kanssa, sillä lentokoneet olivat aikaisempaa täydempiä ja yhtiöt lensivät aikaisempaa isommilla koneilla.

Finavian lentoasemille laskeutuneet lennot sekä matkustaja- ja rahtimäärät on eritelty lentoasemittain Vuosikertomuksen vuosikatsausosion sivulla 20.

Finavia oli mukana kehittämässä matkaketjuja, jotka yhdistävät lentämisen sujuvaksi ja ympäristötehokkaaksi osaksi muita matkustusmuotoja. Vuoden 2019 aikana Finavia jatkoi suunnittelua Helsinki-Vantaan multimodaalin matkakeskuksen toteuttamiseksi ja oli mukana Suomirata-hankeyhtiön neuvotteluissa.

Strategian toteutus

Finavia onnistui vuonna 2019 strategiansa toteuttamisessa suunnitelmien mukaisesti. Strategisia tavoitteita oli kolme: Pohjois-Euroopan parhaat lentoyhteydet, poikkeuksellisen laadukas asiakaskokemus ja vastuullisesti saavutettu kasvu ja kannattavuus.

Helsinki-Vantaan ja Lapin lentoasemien kehitysohjelmat olivat käynnissä myös vuonna 2019. Niiden avulla valmistauduttiin tulevai-

suuden kasvuun. Huolimatta laajoista rakennustöistä lentoasemien asiakastytyytyväisyys onnistuttiin pitämään korkealla tasolla.

Finavia jatkoi panostuksiaan reittien ja yhteyksien kehittämiseen sekä Suomen markkinointiin houkuttelevana matkakohteena. Markkinointia kohdennettiin erityisesti Pietarin ja Viron alueille sekä Kiinaan.

Vastuullisuuden merkitys strategisissa painotuksissa korostui entisestään. Finavia jatkoi määrätietoisesti ponnistelujaan omien päästöjensä vähentämiseksi. Tulevaisuuden tavoitteena on saavuttaa nettonollapäästöt. Se tarkoittaa, ettei Finavian toiminnasta synny hiilidioksidipäästöjä.

Finavia osallistui myös useisiin yhteistyöhankkeisiin, joiden tavoitteena on vähentää koko lentoliikennealan päästöjä. Finavia oli muun muassa mukana rahoittamassa Suomen ensimmäisen sähkölentokoneen testausta ja kehittämistä.

Finavia päivittää strategiansa vuonna 2020.

Finavian liiketoiminnan kehitys

Finavia-konserni tuottaa lentoliikenteen palveluja lentoyhtiöille ja matkustajille. Konsernilla on kaksi liiketoiminta-aluetta, Helsinki-Vantaan lentoasema ja Lentoasemaverkosto. Finavian palveluja lentoliikenteelle täydentää tytäryhtiönä toimiva Airpro Oy ja sen tytäryhtiö RTG Ground Handling Oy. Konsernirakenteessa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia vuoden 2019 aikana.

Lisäksi Finavia on osakkaana (49 %) LAK Real Estate Oy:ssä, joka omistaa, hallinnoi ja vuokraa Helsinki-Vantaan lentokenttäalueella sijaitsevia toimi- ja logistiikkatiloja.

Konsernilla ei ollut vuonna 2019 tutkimus- ja kehittämismenoja.

Helsinki-Vantaan lentoaseman liiketoiminnan liikevaihto kasvoi 5,9 prosenttia 274 miljoonaan euroon vuonna 2019. Liikevaihdon kasvu johtui matkustajamäärien kasvusta, jäänpoistonesteiden myynnin keskittämisestä Finavialle sekä Lentoasemakiinteistöt Oy:n sulauttamisesta vuoden 2018 lopussa Helsinki-Vantaan liiketoimintaan.

Helsinki-Vantaan kehitysohjelma eteni vuoden 2019 aikana suunnitellusti, ja suurin osa vaihtomat kustuksen kehittämiseen

liittyvistä laajennustöistä ja palvelu-uudistuksista valmistui. Vuoden mittaan otettiin käyttöön uusi turvatarkastus, rajatarkastuksen laajennusosa, asiakastila Aukio, länsisiipi uusine laajarunkosiltoineen sekä matkatavarakeskuksen laajennus. Schengen-liikennettä palvelevan terminaali 1:n laajennus avattiin myös. Vuoden alussa käynnistyivät terminaali 2:n uuden sisäänkäynnin sekä lähtö- ja tuloaulojen rakennustyöt.

Mittavista rakennustöistä huolimatta Helsinki-Vantaan lentoasema sai omissa kokoluokissaan ACI:n (Airports Council International) palkinnon Euroopan parhaasta matkustajakokemuksesta.

Lentoasemaverkosto-liiketoiminta vastaa palveluiden tuottamisesta lentoyhtiöille ja matkustajille Finavian verkostoon kuuluvilla alueellisilla lentoasemilla. Lentoasemaverkosto-liiketoimintaan kuuluu 18 kaupallisen liikenteen lentoasemaa ja kaksi kenttää, joilla harjoitetaan vain sotilas- ja yleisilmailua. Lentoasemaverkosto-liiketoiminnan liikevaihto kasvoi 3,6 prosenttia ja oli 69,0 miljoonaa euroa.

Lapin lentoasemien – Ivalon, Kittilän ja Rovaniemen – kehitysohjelma valmistui aikataulussaan vuoden 2019 lopussa. Lentoasemien palvelutasoa saatiin nostettua juuri joulusesongin kynnyksellä, kun terminaali laajennukset ja uudet kahvila- ja myymälätilat otettiin käyttöön.

Kiitoteiden peruskorjauksia tehtiin Kuusamon ja Porin lentoasemilla.

Finavia-konsernin tytäryhtiö Airpro tuottaa lentoliikenteen maahuolinta-, turvatarkastus-, matkustamo- ja asiakaspalveluita lentoliikenteen toimijoille. Vuoden 2019 aikana Airpro teki ympäristöinvestoinnin maahuolintakalustoon, mikä mahdollisti täysin sähköisen ja vähäpäästöisen maahuolintapalvelun. Airpron liikevaihto laski 1,0 prosenttia haastavan markkinatilanteen vuoksi ja oli 74,7 miljoonaa euroa.

Liikevaihto ja tulos

Finavian kannattavuus ja tulos säilyivät vuonna 2019 hyvällä tasolla. Finavian vakaa talous mahdollisti sen, että lainarahoituksen lisäksi investointeihin pystyttiin käyttämään myös tulorahoitusta.

Finavia-konsernin vuoden 2019 liikevaihto kasvoi 3,2 prosenttia ja oli 389,2 miljoonaa euroa (377,3). Liikevaihdon kasvu heijasteli

matkustajamäärien kasvua. Lentoliikennetuotot nousivat 5,4 prosenttia ja olivat 211,3 miljoonaa euroa (200,5).

Muiden kuin lentoliikennetuottojen osuus liikevaihdosta oli 45,7 prosenttia (47,4). Konsernin muut tuotot kasvoivat 0,6 prosenttia. Niitä ovat muun muassa pysäköintituotot, kaupalliset tuotot ja kiinteistöjen vuokratuotot sekä Airpron maahuolinta-, turvatarkastus-, matkustamo- ja asiakaspalvelutuotot.

Konsernin liiketulos ilman kertaluonteisia eriä oli 50,7 miljoonaa euroa (61,4), eli 13,0 prosenttia (16,3) liikevaihdosta. Poistot ilman kertaluonteisia eriä kasvoivat investointiohjelman myötä ja olivat 90,5 miljoonaa euroa (75,4).

Tilikauden tulos laski 34,3 miljoonaan euroon (45,3) kasvaneiden poistojen vuoksi. Rahoituskulut olivat 3,6 miljoonaa euroa (8,4). Ne laskivat LAK Real Estate osakkuusyrityksen osuuden seurauksena.

Konsernin avainluvut

	2019	2018	Muutos-%
Kokonaismatkustajamäärä, milj. matkustajaa	26,0	25,0	4,2
Liikevaihto, milj. euroa	389,2	377,3	3,2
Käyttökate, milj. euroa	134,6	143,1	-5,9
Käyttökate, %	34,6	37,9	
Käyttökate ilman kertaluonteisia eriä ¹ , milj. euroa	141,1	136,9	3,1
Käyttökate ilman kertaluonteisia eriä ¹ , %	36,3	36,3	
Liikevoitto, milj. euroa	44,0	66,8	-34,1
Liikevoitto, %	11,3	17,7	
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä ¹ , milj. euroa	50,7	61,4	-17,5
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä ¹ , %	13,0	16,3	
Tilikauden tulos, milj. euroa	34,3	45,3	-24,3
Oman pääoman tuotto, %	5,1	7,0	
Sijoitetun pääoman tuotto ² , %	4,4	6,7	
Omavaraisuusaste, %	50,1	58,7	
Kassavirtapohjaiset investoinnit, milj. euroa	306,1	239,5	27,8
Nettovelka	489,8	300,3	63,1
Taseen loppusumma, milj. euroa	1 360,1	1 133,3	20,0
Henkilöstö keskimäärin, htv	2 241	2 186	2,5
Palkat ja palkkiot, milj. euroa	99,4	96,9	2,5

¹ Kertaluonteisiin eriin sisältyvät Helsinki-Vantaan kehitysohjelmaan liittyvät alaskirjaukset, uusien ja purettujen ylimääräisten ympäristövarausten vaikutus sekä voitto- ja tulospalkkio.

² Sijoitetun pääoman tuotto-prosentin laskentakaavassa on huomioitu korko- ja muut rahoituskulut, kun aikaisemmin huomioitiin rahoitustuotot ja -kulut. Vertailuvuoden sijoitetun pääoman tuotto-prosentti on päivitetty vastaamaan vuoden 2019 laskentakaavaa.

Tase

Konsernitaseen loppusumma oli 1 360,1 miljoonaa euroa (1 133,3). Omavaraisuusaste oli 50,1 prosenttia (58,7). Käyttöomaisuuden määrä nousi 1 245,6 miljoonaa euroon (1 033,9) käynnissä olevan kehitys- ja investointiohjelman myötä. Korollisten lainojen määrä oli vuoden lopussa 517,4 miljoonaa euroa (323,1). Vieraan pääoman määrä nousi 662,3 miljoonaa euroon (452,7). Nettovelkaantumisaste oli 72,0 prosenttia (45,3). Pakolliset varaukset olivat 17,6 miljoonaa euroa (17,2), ja ne liittyivät lentoasemien ympäristö- ja RESA-varauksiin.

Rahavirta ja rahoitusasema

Liiketoiminnan rahavirta oli 125,7 miljoonaa euroa (99,3). Investointien rahavirta oli 304,1 miljoonaa euroa (198,9). Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset olivat 15,7 miljoonaa euroa (17,4). Finavian vahva rahoitusasema tuki liiketoiminnan kehitysinvestointeja. Konsernin rahavarat 31.12.2019 olivat 27,5 miljoonaa euroa (22,8).

Vuoden 2019 lopussa Finavialla oli käyttämättömiä, pitkäaikaisia luottojärjestelyjä yhteensä 215 miljoonaa euroa Helsinki-Vantaan kehitysohjelman rahoittamiseksi. Lainajärjestelyt sisälsivät velkaantuneisuuteen ja omistuksen pysyvyyteen liittyvät kovenantit.

Finavialla on myös 250 miljoonan euron lyhytaikainen yritys-todistusohjelma, joka oli käyttämätön tarkastelujakson lopussa. Vuoden 2019 lopussa konsernin korollisen vaihtuvakorkoisen velan korkoriskistä oli suojattu 42 prosenttia. Konsernin korollisten lainojen keskimääräinen korko oli 1,4 prosenttia vuonna 2019 ja korkosidonaisuusaika velka- ja leasingisalkulle ja suojauksille oli 7 vuotta (ilman Helsinki-Vantaan kehitysohjelmaa varten nostettuja kiinteäkorkoisia lainoja). Koronvaihotosopimusten vaikutus huomioitiin lainojen keskimääräistä laskettaessa. Osalla emoyhtiön pitkäaikaisista lainoista oli valtion takaus, ja yhtiö maksoi niistä takausprovisiota. Konsernin leasingvastuut vähenivät ja olivat vuoden lopussa 16,1 miljoonaa euroa (21,3).

Investoinnit

Vuonna 2019 Finavia-konsernin investoinnit olivat yhteensä 306,1 miljoonaa euroa (239,5).

Helsinki-Vantaan yli miljardin euron kehitysohjelma eteni vuoden 2019 aikana aikataulun ja budjetin mukaisesti. Merkittävä osa vaihtoliikenteen kapasiteetin kasvattamiseen tähtäävistä laajennustöistä valmistui. Kaikkiaan vuoden aikana uutta terminaalitilaa otettiin käyttöön 49 178 neliometriä. Kehitysohjelma jatkuu terminaali 2:n laajentamisella vuoteen 2024.

Lentoasemaverkoston perusparannusinvestoinnit jatkuivat vuonna 2019. Finavia sai myös päätökseen vuonna 2018 käynnistetyt Lapin lentoasemien 55 miljoonan euron investointiohjelman, joka mahdollistaa Lapin matkailun kasvun ja edistää Suomen saavutettavuutta ja kilpailukykyä.

Finavian merkittävimmät ympäristöinvestoinnit kohdistuivat vuonna 2019 lentokoneiden jäänpoiston ja -eston infrastruktuurin parantamiseen. Lisäksi yhtiö investoi vesistöjen suojeluun ja laajensi uusiutuvan dieselin käytön kaikille Finavian lentoasemille. Finavian ympäristötyöhön liittyviä tietoja on julkaistu laajemmin yhtiön Vastuullisuusraportissa.

Henkilöstö

Konsernin henkilöstömäärä oli vuoden 2019 lopussa 2 775 (2 852). Vakituksessa työsuhteessa oli 2 003 henkilöä (2 132). Keskimääräinen henkilöstömäärä henkilötyövuosina esitettynä oli tilikauden aikana 2 241 (2 186). Konsernilla ei ollut työntekijöitä ulkomailla. Emoyhtiössä oli vuoden 2019 lopussa 1 277 henkilöä (1 240). Emoyhtiön keskimääräinen henkilöstömäärä vuoden aikana henkilötyövuosina esitettynä oli 1 096 (1 045).

Finavian henkilöstön työtyytyväisyyttä mitataan vuosittain. Työtyytyväisyyttä kuvaava PeoplePower -indeksi oli 69,1 ja se oli hieman yli suomalaisten yritysten tason (67,9). Henkilöstötutkimuksen mukaan henkilöstö oli sitoutunutta ja motivoitunutta. Tiedonkulun

koettiin parantuneen ja mahdollisuudet osallistumiseen ja aloitteiden tekoon olivat kehittyneet. Myös arviot esimiestyöstä olivat edellistä vuotta positiivisemmat. Johtamiseen ja kehittämiseen panostettiin, mikä näkyi tuloksissa.

Finavian henkilöstöön liittyviä tietoja on julkaistu laajemmin yhtiön Vastuullisuusraportissa.

Osakkeet ja osakepääoma

Finavia Oyj:n osakkeet omistaa Suomen valtio. Omistajaohjauksesta vastaa valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosasto. Yhtiön osakepääoma koostuu 7 400 000 samanarvoisesta osakkeesta. Osakepääoman määrä on 185,0 miljoonaa euroa. Yhtiön hallussa ei ole omia osakkeita. Yhtiö ei laskenut liikkeeseen uusia osakkeita, optioita tai muita osakkeisiin oikeuttavia oikeuksia. Yhtiön hallituksella ei ole valtuuksia osakeantoihin tai optio-oikeuksien liikkeeseen laskemiseen.

Varsinainen yhtiökokous 2019

Finavia Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 13.3.2019. Yhtiökokous vahvisti vuoden 2019 tilinpäätöksen ja myönsi vastuuvapauden hallitukselle ja toimitusjohtajalle. Yhtiökokous päätti hallituksen esityksen mukaisesti jakaa osinkoa 1,5 euroa osakkeelta eli yhteensä 11 100 000,00 euroa.

Liiketoimintaan liittyvät riskit

Finavia tavoittelee toiminnassaan ennakoivaa riskienhallintaa. Yhtiö pyrkii tunnistamaan riskitekijät, joilla mahdollisesti voi olla haitallinen vaikutus liiketoimintaan tai taloudelliseen asemaan. Riskit jaotellaan strategisiin, operatiivisiin, lain- ja vaatimustenmukaisiin sekä taloudellisiin riskeihin. Finavian riskikuvassa ei tapahtunut vuonna 2019 merkittäviä muutoksia.

Strategiset riskit

Keskeiset strategiset riskit liittyvät lentoliikennetoimialan yleiseen kehitykseen. Toimialan voimakas riippuvuus maailmantalouden vaihteluista, lentoliikenteen sisäinen rakennemuutos sekä toimialaan liittyvä sääntely vaikeuttavat ennustettavuutta. Merkittävimmät Finavian liiketoimintaan vaikuttavista riskeistä liittyvät matkustajamäärien äkilliseen pienenemiseen. Lentoliikenteen kysynnän vaihtelut sekä lentoyhtiöasiakkaiden muuttuvat palvelutarpeet edellyttävät yhtiöltä joustavuutta kapasiteetin hallinnassa ja palvelutuotannossa. Toisaalta Finavian kustannusrakenne on enimmäkseen kiinteä, sillä toiminta on pääomavaltaista ja paikallista.

Helsinki-Vantaan kehitysohjelman vaikutukset infrastruktuuriin ja prosesseihin on luokiteltu merkittäväksi strategiseksi riskikokonaisuudeksi. Muita toimintaympäristöön liittyviä riskejä ovat ympäristösääntelyyn ja liikennemaksujen sääntelyyn liittyvät riskit.

Operatiiviset riskit

Operatiivisten riskien hallinnassa painottuu lentoliikenteen palveluketjun sujuvuuden varmistaminen. Se syntyy monen organisaation ja toimijan yhteistyön tuloksena. Finavia huolehtii siitä, että jokaisella toimijalla on mahdollisimman hyvät edellytykset hoitaa omaa tehtäväänsä palveluketjussa.

Palveluketjun sujuvuuden merkitys korostuu lentoliikenteen kasvaessa ja Helsinki-Vantaan kehitysohjelman ollessa vielä kesken. Kehitysohjelmassa lentoliikenteen turvallisuus ja sujuvuus on otettu huomioon riskienhallinnan näkökulmasta sekä infrastruktuurin suunnittelussa että rakennustöiden aikana.

Palvelutuotannon riskit ovat enenevässä määrin riippuvaisia tietojärjestelmien toimivuudesta ja yhteensopivuudesta sekä konsernin omien että kumppaneiden tietojärjestelmien kanssa. Riskejä hallittiin kiinnittämällä huomiota muun muassa tietojärjestelmäarkkitehtuuriin, tietoturvallisuuteen, dokumentointiin ja rajapintoihin.

Lain- ja vaatimustenmukaisuusriskit

Finavian liiketoiminta perustuu EU-sertifikaattiin, joka antaa toimiluvan lentoaseman pitämiseen. Toimilupaan liittyvien vaatimusten toteutumista valvovat sekä kansalliset että EU:n viranomaiset. Toimilupiin liittyvän lainsäädännön lisääntyessä ja muuttuessa jatkuvasti Finavia kehittää omaa osaamistaan, parantaa lentoasemien fyysisiä rakenteita ja kouluttaa henkilöstöään.

Lentoasemien toiminta edellyttää aluehallintoviraston myöntämää ympäristölupaa. Lentoliikenteen erityispiirteet huomiotta jättävä ympäristölupapäätös on riski, mikäli se aiheuttaa kohtuuttomia kustannuksia lentoaseman pitäjälle. Riskejä ovat myös lupapäätökset, joista aiheutuu tulonmenetyksiä esimerkiksi tiukan melunhallinnan tai liikenteen rajoittamisen vuoksi. Lentoasemien toimintaedellytysten kannalta on tärkeää, että meluherkkiä toimintoja ei kaavoiteta lentokonemelualueille tai niiden välittömään läheisyyteen.

Finavian lentoasemilla toiminta täytti EASA-määräysten lisäksi ympäristönsuojelulain vaatimukset.

Taloudelliset riskit

Konsernin tulovirta on riippuvaista lentoliikenteestä. Lentoliikenteen häiriöt ja palvelukatkokset voivat tyrehtyttää tulovirran nopeasti. Tulovirtaan liittyvää riskiä hallitaan riittävästä maksuvalmiudesta ja likviditeettireservistä huolehtimalla.

Lentoyhtiöiltä perittävien laskeutumis- ja matkustajamaksujen hinnoitteluprosessit ovat säänneltyjä ja varsin pitkiä, minkä vuoksi Finavialle voi syntyä kustannuksia etupainotteisesti. Riskiä hallitaan asiakaskonsultaatioilla ja kehittämällä pitkän tähtäimen hinnoittelustrategiaa.

Keskeiset rahoitusriskit liittyivät korkokuluihin. Muita rahoitusriskejä olivat sähkön ja bitumin hinnanvaihtelut, valuuttakurssien muutokset, maksuvalmius- ja jälleenerahoitusriskit sekä luottoriskit.

Vuoden 2020 näkymät

Ennusteiden mukaan globaalin talouden kasvu taittuu vuonna 2020, minkä arvioidaan hidastavan lentomat kustuksen kasvua. Matkustajamäärän arvioidaan kasvavan edelleen kansainvälisessä vaihtomat kustuksessa. Alkuvuoden aikana puhjennut koronavirusepidemian kesto ja vaikutuksia erityisesti kiinalaisten matkustamiseen ei voida vielä arvioida.

Yhtiö arvioi vuoden 2020 liikevaihdon olevan jonkin verran vuoden 2019 liikevaihtoa suurempi, mikä perustuu nykyiseen näkemykseen lentoliikenteen kehityksestä. Liiketuloksen ilman kertaluonteisia eriä arvioidaan olevan selvästi vuoden 2019 tasoa alhaisempi, johtuen pääosin investointien myötä kasvaneista poistoista.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Ei merkittäviä tilikauden jälkeisiä tapahtumia.

Hallituksen esitys voittovarojen käytöstä

Emoyhtiön jakokelpoiset varat tilinpäätöksessä 31.12.2019 olivat 405 385 383,92 euroa, mistä tilikauden voitto oli 9 744 098,63 euroa. Hallitus esittää varsinaiselle yhtiökokoukselle, että osinkoa jaetaan 1,15 euroa per osake, mikä vastaa yhteensä 11 000 000,00 euroa.

Finavian hallinnointi- ja palkitsemisselvitys julkaistaan omana kokonaisuutenaan vuosikertomuksen yhteydessä yhtiön internet-sivuilla www.finavia.fi.

Vantaalla 27.2.2020

Finavia Oyj
Hallitus

Konsernin tuloslaskelma

1 000 euroa	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Liikevaihto	389 193	377 277
Liiketoiminnan muut tuotot	2 359	13 806
Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	33 808	29 616
Varastojen lisäys (-)/vähennys (+)	-535	-954
Ulkopuoliset palvelut	60 241	58 803
Yhteensä	93 514	87 466
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	99 401	96 946
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	17 053	16 764
Muut henkilösivukulut	3 102	3 869
Yhteensä	119 556	117 579
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset		
Rakennukset ja rakennelmat	29 113	25 105
Koneet ja kalusto	26 588	20 870
Muut aineelliset hyödykkeet	31 705	27 698
Aineettomat oikeudet	2 831	2 227
Muut pitkävaikutteiset menot	370	385
Yhteensä	90 607	76 284

1 000 euroa	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Liiketoiminnan muut kulut	43 864	42 945
Liikevoitto	44 011	66 809
Rahoitustuotot ja -kulut		
Tuotot (tappiot) osuuksista omistusyhteisyrityksissä	3 256	-5 360
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista	62	63
Muut korko- ja rahoitustuotot	1 223	889
Johdannaisten markkina-arvon muutos	-478	2 088
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-7 618	-6 121
Yhteensä	-3 553	-8 440
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	40 457	58 370
Tilikauden ja aikaisempien tilikausien verot	-1 308	-11 849
Laskennalliset verot	-4 894	-1 240
Yhteensä	-6 202	-13 089
Tilikauden voitto	34 255	45 281

Konsernin tase

Vastaavaa

1000 euroa	31.12.2019	31.12.2018
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	11 968	7 153
Muut pitkävaikutteiset menot	1 754	1 515
Yhteensä	13 722	8 668
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	44 765	45 019
Rakennukset ja rakennelmat	452 393	274 804
Koneet ja kalusto	232 944	132 400
Muut aineelliset hyödykkeet	341 692	322 836
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	150 352	236 256
Yhteensä	1 222 146	1 011 315
Sijoitukset		
Osuudet omistusyhteisyrityksissä	8	8
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä	9 405	10 604
Muut osakkeet ja osuudet	284	336
Yhteensä	9 697	10 949
Pysyvät vastaavat yhteensä	1 245 565	1 030 932

1000 euroa	31.12.2019	31.12.2018
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	3 118	2 651
Valmiit tuotteet/tavarat	755	687
Yhteensä	3 873	3 338
Saamiset		
Pitkäaikaiset		
Siirtosaamiset	65	199
Laskennallinen verosaaminen	9 845	8 491
Yhteensä	9 910	8 690
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	43 818	41 608
Muut saamiset	15 964	15 044
Siirtosaamiset	13 477	10 920
Yhteensä	73 259	67 572
Rahat ja pankkisaamiset	27 539	22 807
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	114 582	102 408
Vastaavaa yhteensä	1 360 146	1 133 340

Vastattavaa

1000 euroa	31.12.2019	31.12.2018
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	185 000	185 000
Muut rahastot		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	286 635	286 635
Käyvän arvon rahasto	-27 810	-21 406
Edell. tilikausien voitto	202 081	167 900
Tilikauden voitto	34 255	45 281
Yhteensä	680 162	663 410
Pakolliset varaukset		
Muut pakolliset varaukset	17 645	17 199

1000 euroa	31.12.2019	31.12.2018
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	499 017	307 387
Siirtovelat	37 316	34 273
Laskennallinen verovelka	18 996	12 748
Yhteensä	555 330	354 408
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	18 369	15 731
Saadut ennakot	1 919	2 417
Ostovelat	57 419	51 705
Muut velat	4 959	4 919
Siirtovelat	24 344	23 551
Yhteensä	107 010	98 323
Vastattavaa yhteensä	1 360 146	1 133 340

Rahoituslaskelma

1000 euroa	Konserni 2019	Konserni 2018	Finavia Oyj 2019	Finavia Oyj 2018
Liiketoiminnan rahavirta				
Myyntistä saadut maksut	386 487	374 396	342 272	327 807
Maksut liiketoiminnan kuluista	-251 116	-254 668	-214 090	-218 070
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	135 371	119 728	128 182	109 737
Maksetut korot ja rahoituskulut	-5 975	-5 457	-5 970	-5 334
Saadut korot liiketoiminnasta	1 002	811	906	819
Saadut osingot	63	63	0	0
Muut rahoituserät liiketoiminnasta	-816	-1 448	-815	-651
Maksetut välittömät verot	-3 964	-14 386	-3 192	-13 334
Liiketoiminnan rahavirta	125 680	99 311	119 111	91 236
Investointien rahavirta				
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-306 061	-239 486	-303 007	-235 176
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	455	1 951	435	1 774
Myydyt tytäryhtiöosakkeet	0	27 634	0	27 634
Luovutustulot muista sijoituksista	68	0	68	0
Lainasaamisten takaisinmaksut	1 421	10 957	1 421	60 688
Investointien rahavirta	-304 117	-198 944	-301 082	-145 079

1000 euroa	Konserni 2019	Konserni 2018	Finavia Oyj 2019	Finavia Oyj 2018
Rahoituksen rahavirta				
Lainasaamisten takaisinmaksut			0	1 550
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	0	-109 801	0	-53 992
Pitkäaikaisten lainojen nostot	210 000	245 000	210 000	140 000
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-15 731	-17 413	-15 731	-17 413
Maksettu voitontuloutus/ pääomanpalautus	-11 100	-7 992	-11 100	-7 992
Rahoituksen rahavirta	183 169	109 794	183 169	62 153
Rahavarojen muutos	4 732	10 161	1 199	8 310
Rahavarat 1.1.	22 807	14 592	12 419	4 109
Ostettujen ja fuusioitujen yhtiöiden rahavarat	0	0	1 136	0
Myytyjen tytäryhtiöiden rahavarat	0	1 946	0	0
Rahavarat 31.12.	27 539	22 807	14 753	12 419

Finavia Oyj:n tuloslaskelma

1 000 euroa	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Liikevaihto	346 787	330 408
Liiketoiminnan muut tuotot	10 158	26 438
Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	31 837	27 320
Varastojen lisäys (-)/vähennys (+)	-362	-677
Ulkopuoliset palvelut	84 907	81 595
Yhteensä	116 382	108 238
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	55 489	53 332
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	9 260	8 994
Muut henkilösivukulut	1 672	2 056
Yhteensä	66 421	64 382
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset		
Rakennukset ja rakennelmat	29 151	24 448
Koneet ja kalusto	25 110	19 659
Muut aineelliset hyödykkeet	31 705	27 695
Aineettomat oikeudet	2 637	2 081
Muut pitkävaikutteiset menot	336	11
Yhteensä	88 940	73 893

1 000 euroa	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Liiketoiminnan muut kulut	37 424	36 488
Liikevoitto	47 778	73 845
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Rahoitustuotot	1 128	874
Johdannaisten markkina-arvon muutokset	-478	2 088
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-7 612	-5 954
Yhteensä	-6 962	-2 992
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	40 816	70 852
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron muutos	-30 307	-520
Tuloverot		
Tilikauden verot	0	-11 018
Edellisten tilikausien verot	-765	0
Yhteensä	-765	-11 018
Tilikauden voitto	9 744	59 315

Finavia Oyj:n tase

Vastaavaa

1000 euroa	31.12.2019	31.12.2018
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	11 571	6 766
Muut pitkävaikutteiset menot	1 379	154
Yhteensä	12 951	6 920
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	43 454	43 463
Rakennukset ja rakennelmat	453 338	267 533
Koneet ja kalusto	220 929	122 417
Muut aineelliset hyödykkeet	341 599	322 836
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	150 031	235 534
Yhteensä	1 209 351	991 783
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	2 157	2 796
Osuudet omistusyhteyksyrityksissä	3 415	2 200
Saamiset omistusyhteyksyrityksiltä	9 405	10 604
Muut osakkeet ja osuudet	280	332
Yhteensä	15 257	15 933
Pysyvät vastaavat yhteensä	1 237 558	1 014 636

1000 euroa	31.12.2019	31.12.2018
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	2 369	2 014
Valmiit tuotteet/tavarat	346	339
Yhteensä	2 715	2 353
Pitkäaikaiset saamiset		
Siirtosaamiset	4 200	4 200
Laskennallinen verosaaminen	65	199
Yhteensä	4 265	4 399
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	37 274	32 401
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	525	3 000
Muut saamiset	15 956	14 374
Siirtosaamiset	12 189	10 396
Yhteensä	65 943	60 172
Rahat ja pankkisaamiset	14 753	12 419
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	87 676	79 342
Vastaavaa yhteensä	1 325 234	1 093 978

Vastattavaa

1000 euroa	31.12.2019	31.12.2018
Oma pääoma		
Osakepääoma	185 000	185 000
Muut rahastot		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	286 635	286 635
Käyvän arvon rahasto	-27 810	-21 406
Edell. tilikausien voitto	136 816	88 601
Tilikauden voitto	9 744	59 315
Yhteensä	590 385	598 145
Tilinpäätössiirtojen kertymä		
Poistoero	90 231	58 917
Pakolliset varaukset		
Muut pakolliset varaukset	17 645	17 199

1000 euroa	31.12.2019	31.12.2018
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	499 017	307 387
Siirtovelat	31 579	25 256
Yhteensä	530 597	332 643
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	18 369	15 731
Saadut ennakot	1 022	924
Ostovelat	54 504	49 433
Velat saman konsernin yrityksille	3 330	3 358
Muut velat	3 653	3 758
Siirtovelat	15 498	13 872
Yhteensä	96 376	87 075
Vastattavaa yhteensä	1 325 234	1 093 978

Tilinpäätöksen liitetiedot

1. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Finavia Oyj on suomalainen julkinen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Vantaa. Suomen valtio omistaa koko osakekannan. Vantaan lisäksi liiketoimintaa on 20 lentoasemalla ympäri Suomen.

Finavia-konserni tuottaa lentoliikenteen palveluja ja sen liiketoiminta-alueita ovat Helsinki-Vantaan lentoasema, lentoasemaverkosto sekä Airpro-alakonserni.

Tilinpäätös on laadittu suomalaisen kirjanpitostandardin (FAS) mukaan.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki konserniyhtiöt. Osakkuusyritys Taxi Point Oy on jätetty huomioimatta sen epäoleellisen vaikutuksen takia konsernin omaan pääomaan. Tarkemmat tiedot konserniyhtiöistä löytyvät taseen liitetiedoista kohdasta 12.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja realisoitumattomat katteet sekä sisäinen voitonjako on eliminoitu. Keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Tilikauden aikana hankitut tytäryhtiöt sisällytetään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä alkaen, kun konserni on saanut määräysvallan.

Konsernirakenteen muutokset

Lentoasemakiinteistöt Oy fuusioitiin emoyhtiöön 1.1.2019 ja Skyhow Oy fuusioitiin samoin emoyhtiöön 1.5.2019. Lentoasemakiinteistöt Oy:n liikevaihto oli vuonna 2018 2,2 milj. euroa ja taseen loppusumma oli 11,9 milj. euroa 31.12.2018. Skyhow Oy:llä ei ole ollut toimintaa viime vuosina.

Tuloutusperiaatteet

Finavia-konsernin liikevaihto muodostuu pääosin lentoliikenteelle myydyistä palveluista, kiinteistöjen vuokratuotoista sekä pysäköintituotoista. Palvelusta syntyneet tuotot kohdistetaan sille kuukaudelle, jolloin palvelu on annettu ja vuokratuotot jaksotetaan vuokrakaudelle. Myydyt palvelut myös laskutetaan vähintään kuukausittain. Asiakasrahoitusta ei ole.

Ulkomaanrahan määräiset tapahtumat

Finavia-konsernin laskutus tehdään euromääräisenä. Ulkomaanrahan määräiset ostot kirjataan tapahtumapäivän kurssiin (ostolaskun kirjaus järjestelmään) ja maksun yhteydessä syntynyt kurssivoitto tai -tappio käsitellään ostojen oikaisueränä.

Suurimpia valuuttaostoja on suojattu valuuttatermiinein. Valuuttasuojauksen kurssivoitot tai -tappiot on kirjattu samoin kuin alla oleva osto.

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet

Pysyvät vastaavat on aktivoitu välittömään hankintamenuon.

Saadut avustukset on kirjattu hankintamenon vähennykseksi. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu konsernissa yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuuden taloudellisen pitoajan perusteella. Poistot on tehty kohteen käyttöönottokaudesta alkaen.

Vaihto-omaisuuden hankintamenu on määritetty painotetun keskihinnan menetelmää käyttäen.

Rahoitusomaisuus arvopapereihin sisältyvät arvopaperit on arvostettu hankintamenuon tai sitä alempana markkinahintaan.

Kirjanpitolautakunta antoi uuden lausunnon johdannaisten kirjaamisesta joulukuussa 2016 (1963/2016). Finavia konsernissa noudatetaan käyvän arvon mallia (KPL 5:2a§) johdannaisten kirjauksissa. Konsernin johdannaiset sisältävät valuuttatermiinejä, sähkötermiinejä sekä koronvaihtosopimuksia. Tarkemmin konsernin johdannaisista on kerrottu liitetietojen kohdassa 27.

Varaukset

Lentoasematoimintaan liittyy viranomaismääräyksiä, joista etenkin turvallisuuteen liittyvät määräykset ja lentoasemien ympäristöluvut edellyttävät yhtiöltä toimenpiteitä. Näistä on kirjattu pakollisia varauksia.

Vieraan pääoman menot

Vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Korkojohdannaisten korkokulut ja -tuotot on kohdistettu lainojen korkokuluihin.

Tuloverot

Finavian osuus (67,5 milj. euroa) Kehäradan rakentamiskustannuksista voidaan vähentää tuloverotuksessa 10 vuoden tasapoistoin maksuvuodesta alkaen. Kehäradan maksuosuuksia on maksettu vuosina 2010–2016. Tuloslaskelmassa maksuosuudet on kirjattu kuluksi vuosina 2009 ja 2011.

Tilinpäätössiirroista (poistoero) laskettu verovelka on esitetty omana eränään. Pakollisista varauksista ja korkojohdannaisten kirjatusta markkina-arvosta on laskettu laskennallinen verosaaminen. Laskennalliset verot on esitetty vain konsernin taseessa ja tuloslaskelmassa.

Konserniyhtiöillä ei ole liiketoimintaa eikä maksettavia veroja muualla kuin Suomessa.

Liitetiedoissa esitetyt luvut ovat tuhansina euroina, ellei toisin ole mainittu.

Tuloslaskelman liitetiedot

2. Liikevaihto liiketoiminta-alueittain

milj. euroa	Konserni 2019	Konserni 2018	muutos-%
Helsinki-Vantaa	274,3	259,1	5,9
Lentoasemaverkosto	69,0	66,6	3,6
Airpro-liiketoiminta	74,7	75,5	-1,0
Kiinteistöliiketoiminta	0,0	3,9	-100,0
Eliminoinnit	-28,8	-27,7	3,9
Konserni yhteensä	389,2	377,3	3,2

3. Liiketoiminnan muut tuotot

1 000 euroa	Konserni 2019	Konserni 2018	Finavia Oyj 2019	Finavia Oyj 2018
Maa-alueiden ja kiinteistöjen myyntivoitot		57		57
Muun käyttöomaisuuden myyntivoitot		274		215
Tytäryhtiöosakkeiden myyntivoitto		10 522		23 310
Fuusiovoitot tytäryhtiöfuusioista		0		0
Metsätuotot ja maa-ainestuotot		423		423
Muut tuotot		2 530		2 433
Yhteensä		13 806		26 438

Muut tuotot -erä on vähentynyt ANS Finland:lle myytyjen hallinnon tukipalvelujen takia. Vähitellen vuosien 2018–2019 aikana ANS Finland siirtää tukipalvelujen ostot Finavia-konsernin ulkopuolelle.

4. Johdon palkat ja palkkiot

1 000 euroa	Konserni 2019	Konserni 2018	Finavia Oyj 2019	Finavia Oyj 2018
Toimitusjohtaja ja sijainen		1 109		866
Hallituksen jäsenet		145		145

5. Finavia-konsernin palveluksessa oleva henkilökunta

	Konserni 2019	Konserni 2018	Finavia Oyj 2019	Finavia Oyj 2018
Henkilöstö keskimäärin (htv)		2 186		1 045
Henkilöstö vuoden lopussa		2 852		1 240
vakinaisia		2 132		926
määräaikaista		720		314

Määräaikaisessa henkilökunnassa ovat mukana myös tarvittaessa töihin kutsuttavat, sekä emoyhtiössä että konsernissa.

6. Tilintarkastajan palkkiot

1 000 euroa	Konserni 2019	Konserni 2018	Finavia Oyj 2019	Finavia Oyj 2018
Ernst & Young Oy				
Tilintarkastuspalkkiot	85	92	63	64
Todistukset ja lausunnot	6	6	6	5
Veroneuvonta	0	41	0	39
Muut palvelut	28	30	28	29

7. Pakollisen varauksen muutos tuloslaskelmassa

1000 euroa	Konserni 2019	Konserni 2018	Finavia Oyj 2019	Finavia Oyj 2018
Liiketoiminnan muut kulut		-1 591		-1 591

Suurimpana eränä pakollisissa varauksissa ovat lentoasemien ympäristölupiin liittyvät varaukset. Vuonna 2019 varauksen muutos tuloslaskelmassa oli -1,9 milj.euroa (-1,5 milj. euroa vuonna 2018). Pakollisiin varauksiin liittyviä töitä on tehty vuoden aikana 1,4 milj. euron edestä. Nämä kustannukset on kirjattu suoraan varausta vastaan tasetilille, joten tältä osin varauksen muutos ei näy tuloslaskelmassa.

8. Rahoitustuotot ja -kulut

1000 euroa	Konserni 2019	Konserni 2018	Finavia Oyj 2019	Finavia Oyj 2018
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta		-5 360		
Osinkotuotot				
Saman konsernin yrityksiltä				0
Osakkuusyrityksiltä		63		
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Saman konsernin yrityksiltä				26
Osakkuusyrityksiltä		748		748
Muilta		141		100
Johdannaisten markkina- arvojen muutokset		2 088		2 088
Korkokulut ja muut rahoituskulut				
Muille		-6 121		-5 954
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		-8 440		-2 992

9. Tuloverot

1000 euroa	Konserni 2019	Konserni 2018	Finavia Oyj 2019	Finavia Oyj 2018
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta		-11 848		-11 018
Tuloverot aiemmilta tilikausilta		-1		0
Laskennallisen verosaatavan muutos		-880		
Laskennallisen verovelan muutos		-360		
Tuloverot yhteensä		-13 089		-11 018

Pakollisista varauksista sekä suojauslaskennassa mukana olevien korkojohdannaisten markkina-arvostuksesta on kirjattu laskennallinen verosaaminen tai verovelka. Tilinpäätössiirroista on syntynyt laskennallinen verovelka.

Taseen liitetiedot

10. Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet sekä poistot

Pitoajat ovat seuraavat:

	Vuotta	
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot		Tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset		Tasapoisto
Lyhytaikaiset rakenteet ja rakennelmat		Tasapoisto
Koneet ja kalusto		Tasapoisto
Maarakenteet		Tasapoisto
Maa- ja vesialueita ei poisteta.		

Vuonna 2018 lisäpoistoja tehtiin yhteensä 862 780,60 euroa. Poistoista 320 835,28 euroa kohdistui aineettomiin oikeuksiin, 238 495,00 euroa rakennuksiin ja 303 450,32 euroa koneisiin ja laitteisiin.

Investointeihin saadut avustukset

Vuonna 2019 saatiin energiatukea 166 620,93 euroa (8 702,75 euroa vuonna 2018). Näillä investoinneilla on rakennettu sähköautojen latauspisteitä eri lentoasemille sekä aurinkovoimala Länsisiiven terminaalilaajennukseen. EU-tukea saatiin 660 000 euroa (43 770,94 euroa vuonna 2018) Helsinki-Vantaan lentoaseman matkakeskuksen suunnitteluun.

Muutokset tase-erissä:

1 000 euroa	Konserni 2019	Konserni 2018	Finavia Oyj 2019	Finavia Oyj 2018
Aineettomat oikeudet				
Hankintameno 1.1.	19 202	14 469	18 402	13 821
+ Siirrot erien välillä	7 646	5 010	7 442	4 854
- Vähennykset tilikaudella	-902	-278	-899	-273
Hankintameno 31.12.	25 945	19 202	24 945	18 402
Kertyneet sumu-poistot 1.1.				
Vähennysten kertyneet poistot	902	278	899	273
Tilikauden poistot	-2 831	-2 227	-2 637	-2 081
- Kertyneet sumu-poistot 31.12.	-13 977	-12 048	-13 373	-11 635
Kirjanpitoarvo 31.12.	11 968	7 153	11 571	6 766
Muut pitkävaikutteiset menot				
Hankintameno 1.1.	3 570	5 100	216	216
+ Lisäykset tilikaudella (fusio)		0	1 026	0
+ Siirrot erien välillä	609	0	535	0
- Vähennykset tilikaudella	-1 428	-1 530	0	0
Hankintameno 31.12.	2 751	3 570	1 777	216
Kertyneet poistot 1.1.				
Vähennysten kertyneet poistot	1 428	138	0	0
Tilikauden poistot	-370	-385	-336	-11
- Kertyneet sumu-poistot 31.12.	-998	-2 055	-398	-62
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 754	1 515	1 379	154
Maa- ja vesialueet				
Hankintameno 1.1.	44 012	50 065	42 701	42 391
+ Lisäykset tilikaudella	24	435	24	435
+ Siirrot erien välillä	0	2 529	0	0
- Vähennykset tilikaudella	-278	-9 016	-278	-124
Hankintameno 31.12.	43 758	44 012	42 447	42 701

1 000 euroa	Konserni 2019	Konserni 2018	Finavia Oyj 2019	Finavia Oyj 2018
Kiinteistöjen liittymismaksut				
Hankintameno 1.1.	1 006	3 922	762	762
+ Lisäykset tilikaudella (fuusio)	0	0	245	0
- Vähennykset tilikaudella	0	-2 916	0	0
Hankintameno 31.12.	1 006	1 006	1 006	762
Maa- ja vesialueet yhteensä	44 765	45 019	43 454	43 463
Rakennukset ja rakennelmat				
Hankintameno 1.1.	673 193	823 860	661 024	655 674
+ Lisäykset tilikaudella (fuusio)	0	0	8 255	0
+ Siirrot erien välillä	206 701	12 773	206 701	12 015
- Vähennykset tilikaudella	-12 110	-163 440	-6 643	-6 665
Hankintameno 31.12.	867 784	673 193	869 338	661 024
Kertyneet sumu-poistot 1.1.	-398 389	-411 619	-393 491	-374 331
Vähennysten kertyneet poistot	12 110	38 335	6 643	5 288
Tilikauden poistot	-29 113	-25 105	-29 151	-24 448
- Kertyneet sumu-poistot 31.12.	-415 392	-398 389	-416 000	-393 491
Kirjanpitoarvo 31.12.	452 393	274 804	453 338	267 533
Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1.	417 379	397 796	401 655	378 915
+ Lisäykset tilikaudella (fuusio)	0	0	10	0
+ Siirrot erien välillä	127 238	31 596	123 688	28 329
- Vähennykset tilikaudella	-9 368	-12 013	-7 680	-5 588
Hankintameno 31.12.	535 248	417 379	517 673	401 655
Kertyneet poistot 1.1.	-284 979	-274 418	-279 239	-265 168
Vähennysten kertyneet poistot	9 273	10 309	7 614	5 588
Tilikauden poistot	-26 598	-20 870	-25 120	-19 659
- Kertyneet sumu-poistot 31.12.	-302 304	-284 979	-296 744	-279 239
Kirjanpitoarvo 31.12.	232 944	132 400	220 929	122 417
Maarakenteet				
Hankintameno 1.1.	669 032	604 954	669 032	604 113
+ Lisäykset tilikaudella	0	0	0	0
+ Siirrot erien välillä	50 561	65 050	50 468	65 050
- Vähennykset tilikaudella	-16 864	-972	-16 864	-131
Hankintameno 31.12.	702 730	669 032	702 637	669 032

1 000 euroa	Konserni 2019	Konserni 2018	Finavia Oyj 2019	Finavia Oyj 2018
Kertyneet poistot 1.1.	-346 196	-318 773	-346 196	-318 632
Vähennysten kertyneet poistot	16 864	274	16 864	131
Tilikauden poistot	-31 705	-27 698	-31 705	-27 695
- Kertyneet sumu-poistot 31.12.	-361 038	-346 196	-361 037	-346 196
Kirjanpitoarvo 31.12.	341 692	322 836	341 599	322 836
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Hankintameno 1.1.	236 256	111 970	235 534	102 163
+ Lisäykset tilikaudella	306 851	247 973	303 332	243 619
- vähennykset	0	-10 030	0	0
- Siirrot erien välillä	-392 755	-113 657	-388 835	-110 248
Hankintameno 31.12.	150 352	236 256	150 031	235 534
Osakkeet ja osuudet (tytäryhtiöt ja muut osakkeet)				
Hankintameno 1.1.	345	349	5 329	9 653
+ Lisäykset tilikaudella (fuusio)	0	8 575	1 215	0
+ Siirrot erien välillä	0	-3 287	0	0
- Vähennykset tilikaudella	-53	-5 292	-693	-4 324
Hankintameno 31.12.	292	345	5 851	5 329
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä				
Hankintameno 1.1.	10 604	0	10 604	0
+ Lisäykset tilikaudella	222	10 604	222	10 604
- Vähennykset tilikaudella	-1 421	0	-1 421	0
Hankintameno 31.12.	9 405	10 604	9 405	10 604
Yhteensä				
Hankintameno 1.1.	2 074 600	2 012 485	2 045 259	1 807 706
+ Lisäykset tilikaudella	307 096	267 588	314 329	254 659
Siirrot erien välillä	0	14	0	0
- Vähennykset tilikaudella	-42 424	-205 487	-34 478	-17 106
Hankintameno 31.12.	2 339 272	2 074 600	2 325 110	2 045 259
Kertyneet poistot 1.1.	-1 043 668	-1 016 717	-1 030 623	-968 010
Vähennysten kertyneet poistot	40 577	49 333	32 019	11 280
Tilikauden poistot	-90 616	-76 284	-88 949	-73 893
- Kertyneet sumu-poistot 31.12.	-1 093 708	-1 043 668	-1 087 553	-1 030 623
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 245 565	1 030 932	1 237 557	1 014 636

11. Muut osakkeet ja osuudet

	Osakkeet / konserniyhtiöt	Osakkeet / osakkuusyhtiöt	Muut osakkeet ja osuudet	Muut sijoitukset
Konserni				
Hankintameno 1.1.		8	336	0
+ Lisäykset tilikaudella				
+ siirrot erien välillä				
- Vähennykset tilikaudella		0	-53	0
Hankintameno 31.12.	0	8	283	0
Emoyhtiö				
Hankintameno 1.1.	2 796	2 200	332	0
+ Lisäykset tilikaudella		1 215		
- siirrot erien välillä				
- Vähennykset tilikaudella	-639		-53	0
Hankintameno 31.12.	2 157	3 415	279	0

12. Konserniyritykset

	Konsernin omistusosuus-%	Emoyhtiön omistusosuus-%
Konserniyritykset		
Airpro Oy, Vantaa	100,0	100,0
RTG Ground Handling Oy, Vantaa	100,0	0,0
Koy Aviatontti I, Vantaa	100,0	100,0
Koy Aviatontti II, Vantaa	100,0	100,0
Koy Aviatontti III, Vantaa	100,0	100,0

	Taseen loppusumma euroina	Oma pääoma 31.12.2019 euroina	Liikevaihto euroina	Tilikauden voitto/tappio euroina
Airpro Oy, Vantaa	35 787 614,79	18 403 521,73	63 778 678,50	2 695 009,03
RTG Ground Handling Oy	5 998 345,39	-3 604 820,21	24 742 266,92	45 947,61
Koy Aviatontti I, Vantaa	588 649,52	426 789,72	0,00	-60 263,78
Koy Aviatontti II, Vantaa	1 437 635,74	1 434 049,67	0,00	-1 837,22
Koy Aviatontti III, Vantaa	1 334 018,31	1 331 179,97	0,00	-1 634,65

	Konsernin omistus- osuus-%	Emoyhtiön omistus- osuus-%	Oma pääoma 31.12.2019 euroina	Tilikauden voitto/tappio euroina
1 000 euroa				
Osuudet osakkuusyhtyrityksissä				
LAK Real Estate Oy, Vantaa	49,00	49,00	-3 343 986,00	124 926,00
Taxi Point Oy, Vantaa	25,00	0,00	1 519 483,63	551 142,54

13. Saamiset omistusyhtyrityksiltä

	Konserni 2019	Konserni 2018	Finavia Oy 2019	Finavia Oy 2018
Lainasaamiset osakkuusyhtyrityksiltä	5 407	9 450	5 407	9 450
Pääomalainasaaminen osakkuusyhtyrityksiltä	3 700	1 078	3 700	1 078
Korkosaamiset osakkuusyhtyrityksiltä	298	76	298	76
	9 405	10 604	9 405	10 604

LAK Real Estate Oy:lle annetusta osakslainasta (9,1 milj. euroa) 3 699 500 euron osuus on muutettu osakeyhtiölain 12:n luvun mukaiseksi pääomaksi. Tämä osuus lainasta on pääomalaina niin kauan, kunnes velallisen oma pääoma ilman pääomalainan osuutta on puolet osakepääomasta.

Vaihtuvat vastaavat

Pitkäaikaiset saamiset

14. Siirtosaamiset

1 000 euroa	Konserni 2019	Konserni 2018	Finavia Oyj 2019	Finavia Oyj 2018
Suojaavien sähköjohdannaisten markkina-arvo		199		199
Sopimusten eräpäivä 2020 tai myöhemmin				

15. Laskennalliset verosaamiset

1 000 euroa	Konserni 2019	Konserni 2018	Finavia Oyj 2019	Finavia Oyj 2018
Pitkäaikaiset				
Jaksotuseroista ja väliaikaisista eroista		8 491		0

Pakollisista varauksista sekä suojauslaskennassa mukana olevien korkojohdannaisten markkina-arvostuksesta on kirjattu laskennallinen verosaaminen.

16. Saamiset saman konsernin tytäryhtiöiltä

1 000 euroa	Finavia Oyj 2019	Finavia Oyj 2018
Myyntisaamiset		625
Lainasaamiset		
Pitkäaikaiset		4 200
Lyhytaikaiset		2 300
Siirtosaamiset		75
Tilikauden lopussa		7 200

Lainasaamisissa on mukana 4.2 milj.euron pääomalaina konsernin tytäryhtiölle RTG Ground Handling Oy:lle. Lainasta perittävä korko on 10 vuoden euro swap-korko, joka tarkistetaan lyhennystä edeltävänä päivänä. Marginaalia ei peritä. Lainapääomalle ei kerry korkoa niiltä tilikausilta, joilta vahvistettava tilinpäätös ei osoita voitonjakokelpoisia varoja. Lainan pääoma ja korko saadaan maksaa yhtiön selvitystilassa tai konkurssissa vain kaikkia muita velkojia huonommalla etuoikeudella. Pääoma saadaan palauttaa ja korkoa maksaa vain siltä osin, kuin yhtiön vapaan oman pääoman ja kaikkien pääomalainojen määrää maksuhetkellä ylittää yhtiön viimeksi päättyneeltä tilikaudelta vahvistettavan tai sitä uudempaan tilinpäätökseen sisältyvän taseen mukaisen tappion määrän. Pääoman tai koron maksamisesta Finavia tai tytäryhtiö eivät anna vakuutta.

17. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

1 000 euroa	Konserni 2019	Konserni 2018	Finavia Oyj 2019	Finavia Oyj 2018
Vuokrasaamiset	6 288	4 356	6 272	4 340
Työterveyshuollon saamiset (KELA)	559	487	250	231
Vakuutusmaksusaamiset	0	2 126	0	2 126
Verosaatava	4 051	1 395	3 768	1 336
Muut	2 579	2 556	1 899	2 363
Tilikauden lopussa	13 477	10 920	12 189	10 396

18. Oman pääoman erien lisäykset ja vähennykset

1 000 euroa	Konserni 2019	Konserni 2018	Finavia Oyj 2019	Finavia Oyj 2018
Osakepääoma				
Tilikauden alussa	185 000	185 000	185 000	185 000
Tilikauden lopussa	185 000	185 000	185 000	185 000
Muut rahastot				
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	286 635	286 635	286 635	286 635
- vähennykset	0	0	0	0
Tilikauden lopussa	286 635	286 635	286 635	286 635
Käyvän arvon rahasto	-21 406	-21 224	-21 406	-21 224
- muutokset	-6 404	-182	-6 404	-182
Tilikauden lopussa	-27 810	-21 406	-27 810	-21 406
Edell. tilikausien voitto	213 181	175 892	147 916	96 593
Osingonjako	-11 100	-7 992	-11 100	-7 992
	202 081	167 900	136 816	88 601
Tilikauden voitto (+)	34 255	45 281	9 744	59 315
Oma pääoma yhteensä	680 162	663 410	590 385	598 145

Vuonna 2019 Finavia Oyj jakoi osinkoa 11 100 000 euroa (7 992 000 euroa vuonna 2018).

Kirjanpitolautakunnan lausunnon (1963/2016) perusteella suojauslaskennan piirissä olevien johdannaisten markkina-arvostus on kirjattu siirtosaamiin tai siirtovelkoihin sekä Oman pääoman käyvän arvon rahastoon vuodesta 2016 alkaen. Osa suojaustarkoituksessa hankituista johdannaisista on jätetty suojauslaskennan ulkopuolelle. Näiden osalta markkina-arvojen muutokset on kirjattu suoraan tuloslaskelman rahoituseriin.

Poistoerosta on kirjattu konsernin omaan pääomaan 75.985.380,89 euroa (50.991.953,34 euroa vuonna 2018).

1 000 euroa

	Finavia Oyj 2019	Finavia Oyj 2018
Jakokelpoinen vapaa oma pääoma:		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	286 635	286 635
Käyvän arvon rahasto	-27 810	-21 406
Voittovarot	146 560	147 916
	405 385	413 145

19. Varaukset

1 000 euroa	Konserni 2019	Konserni 2018	Finavia Oyj 2019	Finavia Oyj 2018
Pakolliset varaukset		17 199		17 199

Suurimmat erät pakollisissa varauksissa 31.12.2019:

Eri lentoasemilla vireillä oleviin ympäristölupaprosesseihin liittyy ympäristövaraus 15,0 milj. euroa (14,5 milj. euroa vuonna 2018). EASA:n uusien ilmailumääräysten mukaisten kiitoteiden turva-alueiden laajentamista varten on varattu 2,7 milj. euroa.

20. Pitkäaikainen vieras pääoma

Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua.

1 000 euroa	Konserni 2019	Konserni 2018	Finavia Oyj 2019	Finavia Oyj 2018
Lainat rahoituslaitoksilta	382 726	228 341	382 726	228 341

21. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

1000 euroa	Konserni 2019	Konserni 2018	Finavia Oyj 2019	Finavia Oyj 2018
Pitkäaikaiset				
Suojaavien johdannaisten negatiivinen markkina-arvo		25 256		25 256
Osakkuusyhtiöosuuksiin kohdistuvat konsernierät, jotka ylittävät osuuksien hankinta-arvot		9 017		
Tilikauden lopussa		34 273		25 256

Kirjanpitolautakunta antoi uuden lausunnon johdannaissopimusten kirjaamisesta joulukuussa 2016 (1963/2016). Tämän perusteella myös suojaavien sopimusten käypä arvo on kirjattu taseeseen. Tarkemmin johdannaisia on kuvattu liitetietojen kohdassa 27.

22. Laskennallinen verovelka

1000 euroa	Konserni 2019	Konserni 2018	Finavia Oyj 2019	Finavia Oyj 2018
Tilinpäätössiirroista		12 748		0
Tilikauden lopussa		12 748		0

23. Saadut ennakot

1000 euroa	Konserni 2019	Konserni 2018	Finavia Oyj 2019	Finavia Oyj 2018
Saadut ennakot		2 417		924

24. Velat saman konsernin tytäryhtiöille

1000 euroa	Finavia Oyj 2019	Finavia Oyj 2018
Ostovelat		3 286
Lainat		46
Siirtovelat		25
Tilikauden lopussa		3 358

25. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

1000 euroa	Konserni 2019	Konserni 2018	Finavia Oyj 2019	Finavia Oyj 2018
Lyhytaikaiset				
Lomapalkkavelka sos.kuluineen	15 320	15 245	9 590	9 748
Palkkajaksotukset sos.kuluineen	4 792	5 173	2 829	2 720
Korkovelat	1 304	471	1 304	470
Johdannaisten negat. markkina-arvo	0	6	0	6
Muut	2 928	2 656	1 774	928
Tilikauden lopussa	24 344	23 551	15 498	13 872

26. Annetut takaukset, pantit ja vastuut

1 000 euroa	Konserni 2019	Konserni 2018	Finavia Oyj 2019	Finavia Oyj 2018
Muut takaukset tytäryhtiöiden puolesta				
Leasingvastuille annettu erityistakaus		147		147
Muut vastuusitoumukset		139		89
Leasingvastuut				
Tilikaudella 2020 maksettavat		5 439		5 218
Myöhemmin maksettavat		15 856		15 272

Muut vastuut

Investointeihin liittyviä hankintasitoumuksia oli yhteensä 61,1 milj. euron arvosta 31.12.2019. Suurimpana kohteena on Helsinki-Vantaan kehitysohjelma, mihin liittyy sitoumuksia 41,0 milj. euron arvosta.

Finavia Oyj on tehnyt optiosopimuksen LAK Real Estate Oy:n osakkeiden takaisinmyynnistä. Finavia Oyj:llä on vastuu ostaa tai osoittaa ostaja osakkuusyhtiö LAK Real Estate Oy:n osakkeiden osalta, jotka ovat NREP:n hallinnoiman rahaston tai Pontos Aero Oy:n hallussa. NREP:llä ja Pontos Aero Oy:llä on mahdollisuus, mutta ei velvollisuutta myydä kaikki hallussaan olevat osakkeet. Finavian vastuu ostaa osakkeet realisoituu aikaisintaan viiden vuoden kuluttua kaupantekohetkestä.

Finavia Oyj on velvollinen tarkistamaan vuosina 2010–2018 valmistuneista kiinteistöinvestoinneista tekemiään arvonalisäverovähennyksiä, mikäli kiinteistöjen verollinen käyttö vähenee tarkistuskauden aikana. Tarkistuskausi on 10 vuotta. Vastuun enimmäismäärä on 77.453.957,20 euroa ja viimeinen tarkistusvuosi on 2027.

1 000 euroa	Kiinteistö- investoinnit	Kiinteistö- investoinnin alv	Tarkistusvastuu 31.12.2019	Vuotuinen tarkistuksen alainen määrä
2011	28 628	6 584	658	658
2012	23 658	5 441	1 088	544
2013	16 353	3 925	1 177	392
2014	37 361	8 967	3 587	897
2015	50 285	12 069	6 034	1 207
2016	119 608	28 706	17 224	2 871
2017	122 724	29 454	20 610	2 945
2018	77 046	18 491	14 793	1 849
2019	256 555	61 573	55 416	6 157
Yhteensä		175 209	120 587	17 521

27. Suojausinstrumentit ja suojauslaskenta

Korkoriskit

Korkoriskinhallinnan tavoitteena on minimoida korkojen muutosten vaikutus Finavian arvoon ja tulokseen. Finavia käyttää toimintansa rahoittamiseen sekä kiinteä- että vaihtuvakorkoisia lainoja, joiden korkotason muutosten seurauksena syntyy tulokseen ja kassavirtaan vaikuttava korkoriski. Korkoriskin hallitsemiseksi Finavia käyttää koronvaihtosopimuksia ja hajauttaa osan lainaportfoliostaan kiinteäkorkoisiin lainoihin. 31.12.2019 vaihtuvakorkoisia lainoja oli 160 miljoonaa euroa ja kiinteäkorkoisia lainoja 357 miljoonaa euroa.

Finavia käyttää valikoituja herkkyysanalyysijä arvioidakseen ja mitatakseen korkoriskiä, joka muodostuu pääsääntöisesti korollisista veloista sekä näihin liittyvistä koronvaihtosopimuksista. Herkkyysanalyysi muodostaa arvion markkinoiden muutoksille herkkien instrumenttien käyvän arvon mahdollisesta muutoksesta vaihdellen korkotasoa ja pitäen muut muuttuvat tekijät vakiona.

Koronvaihtosopimukset 31.12.2019:

milj. euroa	Vaikutus käypään arvoon
Korko - kasvu 100:lla peruspisteellä	7,7
Korko - lasku 50:llä peruspisteellä	-4,1

Konsernin korolliset velat ja näihin liittyvät korkojohdannaiset:

milj. euroa	Tulosvaikutus vuodessa
Korko - kasvu 100:lla peruspisteellä	-0,5
Korko - lasku 50:llä peruspisteellä	-0,1

Valuuttariskit

Finavian valuuttariskin hallinnan tavoitteena on pitää valuuttariski mahdollisimman alhaisella tasolla. Valuuttariskin hallinnan tärkeimpinä periaatteina on varmistaa liiketoimintojen tietoisuus valuuttariskeistä, varmistaa lähtöpositioiden tunnistaminen sekä hallita avointa positiota tarvittaessa rahoitusinstrumenttien avulla. Finavia-konsernin maksuliikenne käydään pääsääntöisesti euroissa ja yhtiöiden tilit ovat euromääräisiä. Joissain tilanteissa hankintasopimuksissa hinnat tai hintakomponentit voivat olla valuuttamääräisiä tai muihin kuin euron kurssiin sidottuja. Valuuttamääräisiä hankintasopimuksia on suojattu valuuttatermiineillä. Vuoden 2019 lopussa avoimia valuuttatermiinejä ei ollut.

Sähkön hintariski

Finavian sähköhankinnan tavoitteena on ennustettava sähköenergian hinta sekä suojautuminen voimakkailta hinnannousuilta. Sähkön hintariskiltä suojataan seuraavan noin kolmen vuoden ennustettu kulutus vuosittain laskevalla suojaustasolla. Sähkönsopimukset ovat euromääräisiä ja ne eräänntyvät vuosina 2020–2021.

Bitumin hintariski

Finavia arvioi bitumin hinnan suojaustarvetta ottaen huomioon kyseisen vuoden bitumitarpeen, käytettävissä olevat suojausinstrumentit sekä suojauksen kustannukset. Bitumin hinta voidaan suojata kiinteähinnan ostosopimuksin tai raaka-ainejohdannaisten avulla. Vuonna 2019 Finavialla ei ole ollut bitumin suojaukseen liittyviä johdannaisia.

Tilinpäätöksessä 31.12.2019 johdannaissopimuksia oli konsernissa vain emoyhtiöllä Finavia Oyj:llä.

Johdannaissopimukset	Nimellisarvo €	Finavia Oyj Käypä arvo €	Finavia Oyj Käypä arvo €
		(sopimukset jotka eräänntyvät seuraavan 5 vuoden kuluessa)	(sopimukset jotka eräänntyvät seuraavan 5 vuoden jälkeen)
Koronvaihtosopimukset			
Suojauslaskennassa	67 000 000	0	-29 431 437
Muut suojaukset	20 000 000	0	-2147 986
Sähkötermiinit			
Muut suojaukset	822 514	116 506	0

Oma pääoma/Käyvän arvon rahasto 31.12.2019

Suojauslaskennassa mukana olevien johdannaisten käypä arvo	-29 431 437
Vuonna 2016 eräänntyneen myydyin korkoswaption markkina-arvo, jota jaksotetaan syntyneen korkoswapin juoksuajalle.	1 621 674
	-27 809 763

Johdannaisinstrumentit ja suojauslaskenta

Kaikki johdannaisinstrumentit on tehty suojausinstrumenteiksi Finavian rahapolitiikan mukaisesti suojaamaan vaihtuvakorkoisten lainojen korkoriskiä tai sähkön hankinnan hintariskiä. Suojauslaskennassa mukana olevat johdannaiset ovat koronvaihtosopimuksia, joissa suojauslaskentaa sovellettaessa käyvän arvon muutoksen tehokas osuus kirjataan oman pääoman käyvän arvon rahastoon. Suojauslaskennan piirissä olevista koronvaihtosopimuksista ei ole kirjattu tehotonta osuutta tilinpäätöksessä 31.12.2019. Koronvaihtosopimusten, joihin ei ole sovellettu suojauslaskentaa, käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelman rahoituseriin. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot perustuvat Finavian käyttämästä treasury-järjestelmästä ajettuihin markkina-arvoihin, jotka verifoidaan sopimusvastapuolten raportointiin markkina-arvostuksiin.

Suojauslaskenta**Suojaustyypit**

Rahavirran suojaus. Suojattava riski sekä suojaussuhde on dokumentoitu ja todennettu suojauslaskennan periaatteiden mukaisesti. Koronvaihtosopimusten korkovirrat kirjataan tulosvaikutteisesti samoilla periodeilla kuin suojattujen lainojen korkovirrat.

Suojattava kohde

Suojauslaskennan piirissä tilinpäätöshetkellä 31.12.2019 on Finavian koko lainapääomasta suojauslaskennan koronvaihtosopimusten nimellispääomaa vastaava määrä eli 67 milj. euroa. Suojattavien lainojen vaihtuvat korot ovat 3 kk:n euribor-korkoja.

Suojausinstrumentit

Koronvaihtosopimukset, joiden yhteenlaskettu nimellisarvo tilinpäätöshetkellä 31.12.2019 on 67 milj. euroa ja käypä arvo -29 431 437 euroa. Koronvaihtosopimuksilla Finavia saa 3 kk:n euribor-korkoa ja maksaa kiinteää korkoa.

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset

Vantaalla 27. päivänä helmikuuta 2020

Harri Sailas

Hallituksen puheenjohtaja

Annaleena Kiikonen**Nina Kiviranta****Tuija Pesonen****Esko Pyykkönen****Erkka Valkila****Stefan Wentjärvi****Kimmo Mäki**

Toimitusjohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Vantaalla 27. päivänä helmikuuta 2020

Ernst & Young Oy

Tilintarkastusyhteisö

Mikko Rytilahti

KHT, JHT

Tunnuslukujen laskentakaavat

Sijoitetun pääoman tuotto, % (ROCE)

Voitto (tappio) ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja + korko- ja muut rahoituskulut

Oma pääoma + korolliset rahoitusvelat (keskiarvo)

Oman pääoman tuotto, %

Voitto (tappio) ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja - tuloverot varsinaisesta toiminnasta

Oma pääoma + vähemmistöosuus, tilikauden alun ja lopun keskiarvo

Omavaraisuusaste, %

Oma pääoma + vähemmistöosuus

Taseen loppusumma - saadut ennakot

Tilintarkastuskertomus

Finavia Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Finavia Oyj:n (y-tunnus 2302570-2) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1. – 31.12.2019. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa. Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Käsityksemme mukaan olemme hankineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys

aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnitteleme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.

- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaan tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja

koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio, jonka olemme saaneet käyttöömmme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää, on toimintakertomus. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Muut lausunnot

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys taseen osoittaman voiton käyttämisestä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Vantaalla 27.2.2020

Ernst & Young Oy
tilintarkastusyhteisö

Mikko Rytilahti
KHT, JHT